

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

**Tíz magyar szinigazgató
lesz Erdélyben és a Bánságban**
Kolozsvár, július 18.

Goga Oktavián belügyminiszter tegnap délelőtt Kolozsváron keresztül Csucsára utazott. A belügyminiszter szalonkocsijában fogadta tudósítónkat, aki előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Az általános politikai helyzetben a parlamenti idény befejeztével beállott a szélcsend, amely Romániában politikamentesen szokott eltelni. Október tizenötödikén újból megkezdődik a parlament munkája, amelynek legfőbb eseménye az lesz, hogy erre az időre a kormány már valószínűleg minden részletében előkészíti a nagyszabású külföldi kölcsön felvételére vonatkozó javaslatát. A színházi koncessziók ügyével közvetlenül nem foglalkoztam. Véleményem szerint az lenne az ügy érdekében való, ha az erdélyi magyar kulturális életnek valamelyik elismert tényezője terjesztené elő azoknak a neveit, akiket az erdélyi magyar színházak művész munkájának irányítására és adminisztrálására alkalmasnak tart. Erre a célra megfelelően találok például az Erdélyi Irodalmi Társaságot.

Az egyik kolozsvári lap közli Isaac Emil színházi főfelügyelő nyilatkozatát, amely szerint harmincnyolc aspiráns közül csaknem valamennyi kap színházi játszási engedélyt és a végleges döntés is megtörtént már, csupán az engedélyek kikészítése van hátra. Ezzel a hiradással kapcsolatban Isaac főfelügyelő tudósítónknak a következőket mondotta:

— Az említett cikkben nyilvánvalóan jóhiszemű tévedésből több olyan megállapítás szerepel, amely helyreigazításra szorul. Mindenekelőtt nem felel meg a valóságnak az, hogy a kultuszminisztériumban harmincnyolc aspiráns jelentkezett volna. Ezzel szemben a valóság az, hogy eddig mindössze huszonnégy kérvény érkezett be. Személyesen vettem részt azon a bizottsági tárgyaláson, amely a magyar színházi játszási engedélyek kiadására vonatkozólag végleges döntés még nincsen. Szó sem lehet arról, hogy a koncessziók ügyében személyi döntés történt volna már. Senkinek sem kapott még játszási engedélyt. A legelső feltétel az, hogy a szinigazgató román állampolgár legyen. A minisztérium ragaszkodik ahhoz, hogy a szinigazgatójelöltek egész évi programjukat előre terjesszék be. Az eddigi jelek után ítélve öthet, de legfeljebb tíz koncesszió kerül ebben az évben kiadásra.

Embert ölt Buziáson a felhőszakadás

Felhőkig érő vitzölcsér zúdult le a vidékre — Buziás utcái és a fürdőtelep parkja tomboló árvan usztak — Hét ház összedült

Imádkozva menekültek a fürdővendégek

Buziásfürdő, július 18.

Buziásfürdő lakossága és fürdőközönsége csak a szüntelen eső miatt panaszkodott. Ebben azonban közös sorsa volt más fürdőkkel. Most aztán az árvíz pusztító veszedelmét is megérezte. Pénteken délután hat óra tájban páratlan arányú zápor zúdult a vidékre és az a kis patak, amely Szilas felől folyik Buziás községen keresztül, percek alatt mérhetetlen víztömegekkel telt meg, melyek hamarosan kiléptek a szűk mederből. Ehhez járult még az is, hogy Szilas felől egy a földtől

a felhőkig érő vitzölcsér kavargva közeledett és Buziás fölé a hatalmas tömeg víz egyszerűen összeesett. Buziásfürdőnek mélyebben fekvő részei pillanatok alatt vízben állottak. Viz alá került az uttest, amely a Nagyszállodától a tüzoltótorony felé vezet, ennek egészen a hidig terjedő részét, — ahol az ut emelkedni kezd — teljesen elborította. Viz alatt állott a Posta-utca nagy része, továbbá a templommal szemben levő gyógyszerártnál kezdődő és a főszolgabíróság felé húzódó utca. Ugyancsak viz alá került az az utca is, amely szintén a Nagyszállodától visz lefelé a park mellett Szinésrzeg irányában. Az árvíz ilyen körülmények között nem kerülhetne el a park sem, ahol az egyes épületek, a gyógyterem és a fürdők vízben usztak.

A rettenetes tömegű víz percek alatt árasztott el mindent. A gyógyterem terraszán uszonnázó, beszélgető és a katonazenét hallgató közönség nem is gondolhatott menekülésre. A nők ajkán

a nevetés elfagyott és a kedélyeskedő szavak sikolyokká torzultak. A közönség, amely hirtelen azt vette észre, hogy bokáig vízben van, kétségbeesetten ugrált fel a székekre. A víz azonban oda is utánuk emelkedett és urak, hölgyek, mind az asztalok tetején kerestek menedéket. Mivel félt volt, hogy a kavargó piszkos hullámok feldöntik és magukkal ragadják az asztalokat — ami később be is következett — sűrűsönséget a község magasabb he-

lyeire vigyék. Csolnakok azonban nem állottak rendelkezésre és így teknőket hoztak és előkerített falapátokkal eveztek. Néhányan deszkákból tutajokat eszkábáltak össze és azon vitték kevésbé veszélyeztetett helyekre az embereket. A sikítóző nők levetették habkönnyű tündértopánkáikat, lehúzták kezes lábaikról a pókhálófinom selyemharisnyákat, drága ruháikat emelgették és úgy állottak a víz tetején ringó teknőkön és tutajokon. Valahányszor a hab a rögtönzött járművet meglibbentette, mindannyiszor újabb kiáltásokba, jajgatásokba törtek ki. Közben

sokan imádkoztak és buzgón vetették magukra a keresztet. Mikor aztán a teknők és tutajok olyan helyre érkeztek, közeledve a magasabban fekvő részek felé, ahol a víz már csak legfeljebb térdnél állott, ott a félénk hölgyek inkább belelábaltak a vízbe és úgy gyalogoltak tovább az ármentes helyekig.

A Nagyszállodától egészen a hidig terjedő része a Fő-utcának két méteres víz alá került. A park magas kerítése nem is látszott ki belőle. A házakból kiálló, kétségbeesett emberek menekültek ki. Az ár ugyanis behatolt a szobákba és egyes vályogból készült házak veszedelmesen kezdtek dűlni. Szerencsére ezekből az emberek idejében menekültek ki. Estig ezen a részen

hét ház dült össze. A Fő-utcában és a Posta-utcában a szilárdabban épült házak szobáiban a víz az ágyakat a padmaly felé emelte. A házakba szorult emberek itt felmenekültek a padlásokra és az éjszakát is ott töltötték.

A főszolgabíróság felé vezető utcában egy ház dült össze. A víz behatolt a főszolgabíróság épületébe is és az irodákból a butorzatot az utcára sodorta. Az árvíz a gyógyterem terraszáról nagytömegű asztalt és széket vitt el, továbbá magával ragadta a parkból a padokat is. Mindezeket a vasuti állomás irányába vitte és az egyes darabokat szombaton reggel szedték össze a mezőn az iszapban. A parkban levő bazárokból ugyancsak behatolt az árvíz, ott rengeteg árut elárasztott, tönkretett és elsodort.

Nagy kár esett a fürdőigazgatóság különböző épületeiben és a szállodákban is, melyek földszintjére szintén behatolt a víz, bárha kisebb mértékben is. Szerencsére ezek az épületek mind szilárdak és így nagyobb veszedelem a bennük tartózkodókra nézve nem származott. A víz nagyon lassan apadt és csak szombaton reggelre vonult vissza, bárha egyes helyeken még most is nagy területen áll. A gyönyörű park felette szomorú képet nyújt. A sok szép virág elmosva, a virágágyak és utak piszokkal s iszappal borítva. Az anyagi kár igen nagy. Eddig még nem is kezdhettek hozzá felbecsüléséhez, de bizonyos, hogy milliókra rug.

Sajnos az árvíznek Buziásfürdőn emberáldozata is van. Egy Fischer Mária nevű tizenhárom esztendő leány a Fő-utcának viz alatt volt részén a szülőivel együtt menekült. A víz elszakította őket egymástól. A szülők szerencsésen megmenekültek és eleinte azt hitték, hogy lányuk is szárazra jutott. Egész éjjel keresték az egyes házakban, melyek tömve voltak menekültekkel, de sehol nem akadtak rá. Reggel végre előkerült

a kislány hullája a romok közül. Buziásfürdő férfilakossága Mladen Szever dr. főszolgabíróval az élen buzgón végezte a mentési munkálatokat, sajnos azonban a katasztrófa olyan nagyméretű volt és olyan hirtelen jött, hogy minden erőfeszítésük gyengének bizonyult.

A Sárján nevű patak óriási víztömegeket sodort Nagykövéres irányában. A mezőt teljesen elárasztotta a víz, a gátat azonban eddig nem tudta áttörni. Ha ez megtörténne, akkor Nagykövéres is víz alá kerül. Bogdan Antal dr. prefektus szombat délelőtt Nagykövéresen járt és intézkedett a szükséges védelmi munkálatok elvégzése iránt. A buziai fürdőtelepről az állomásig járó kisvasut nem közlekedik, mert az ár a pályát teljesen alámosta. Ugyazintén

lehetetlen a közlekedés Buziásfürdőről Lugos és Gatalja felé is, mert a vasuti sinek mindennél a levegőben lógnak, mivel az ár kimosta alóluk a pályát.

Vasárnapon délután 6 órakor a Banatul-pályán Europa legjobb csapata, a wieni bajnok

Amateure játszik a TAC ellen

Jegyek elővételben Viliam Weisz si Fiul cégnél, Löffler-palota

Az utolsó Habsburg-uralkodó portréja

Bécsből Madeirára — A halál Károlyt még nagyobb csalódástól mentette meg — A nagyravágyó feleség

A modern Harun al Raschid

Temesvár, július 18

A valamikor oly hatalmas osztrák-magyar monarchia utolsó Habsburg uralkodójáról közöl portrét a Déli Hírlap Wölfling Lipót, az egykori Lipót Péter toscanai herceg tollából. A Déli Hírlap az eredeti kézirat alapján közli ezeket a találó feljegyzéseket, amelyek eddig sehol nem láttak napvilágot. A világtörténelem ítélőszéke már tisztázta Károly király és császár szerepét a világháborúban és azt követett összeomlásban. Hogy ez az ítélet helyes, igazolja Wölfling Lipót írása is, akinek véleménye közvetlen tapasztalatok alapján szűrődött le. A szerencsétlen uralkodó, akit teljesen váratlanul és készületlenül ért a nagy birodalom trónjára való elhivatás, mint ember csak mélyes szánalmat és részvétet váltott ki. És ki tudja, ha feleségét nagyravágyó tervek nem fűtik, Károly szerény és alkalmazkodó lényével talán el tudott volna helyezkedni az összeomlás követett viszonyok között is. Mint ember jobb sorsra volt érdemes, mint uralkodónak fizetnie kellett olyan bűnökért, melyeket nem ő követett el. Wölfling Lipót négy évvel a forradalom után, mely romba döntötte a Habsburgok trónját is, így ír Károlyról:

Károly Ferenc József főherceg a császári házban szokásos nevelést nyerte. Gimnáziumi tanulmányait elvégezte, vizsgáit sikerrel letette, majd a lovasság szolgálatába lépett. Mély vallásosságban nevelke-

deft ifju volt, áhitat tömjénfüstje lebegte körül. Igen kevés habsburgi vonás volt benne, bátyjával ellentétben, inkább anyjára emlékeztetett. Előzékeny és szeretetreméltó volt, igyekezett környezetével békében, vagy ha már másképp nem volt lehetséges, Treuga Deiben, kényszerbékében élni. Szeretett örömet okozni embertársainak már serdülő ifju korában is s e jó szokását később is megtartotta. Igaz, egész világeletemben kissé tanácstalan és ügyetlen volt, másokkal szemben viseltetett gyöngéd tapintata ingadozóvá tette elhatározásaiiban és tetteiben egyaránt. Beesvágyó nagybátyja, Ferenc Ferdinánd is tőle lehetőleg azon volt, hogy eltorlaszolja előle az érvényesülés útjait. Károlynak nem igen volt beleszólása állami és nemzetgazdasági kérdésekbe s végeredményben különösen házassága után, talán még örült is, hogy nem kellett e száraz dolgokkal foglalkoznia.

Házassága első éve csendes békében teltek. Messzi Bécsből kis városkákban élt boldog megelégedésben, feleségére hagyva a jövő nagyravágyó terveit. Csakhogy az asszonynak egyelőre csak kitartó várakozás volt osztályrésze. Biztosan nem felejtette el ő sem őseinek, a Capetingeknek jelszavát, „Tout vient a qui sait attendre“, türelem rózsát terem. De ez a várakozás nem telt el téltelenségben: itt is, ott is mozdított valamit a tevékeny feleség s ha Károly néha-néha államférfiak látogatására ébredt, bizo-

nyára nem is álmodta, hogy a nagy csend mögött valami készül, — tudára adni bizonyosoknak, — hogy van ám egy második törvényes trónörökös is.

Az idill Ferenc Ferdinánd hirtelen halálával véget ért. A rettenetes politikai krízisben most lóhalálban kellett behozni mindazt, amit eddig elmulasztottak. Lehetetlen volt, hisz a kitört háború, még munkarend felépítésére sem adott időt. A fiatal trónörökös a frontra sietett s ott jól teljesítette a kötelességét Ferenc József halála után bekövetkezett trónraléptéig. Al-lamférfiúi kiképzését, különösen politikai irányban, teljesen elhanyagolták és így az ifju császár csak tanácsadókra támaszkodhatott. Csakhogy a tanácsok nem értek már semmit, mert Berlin elhatalmasodott befolyása érvényesült már Ausztria belügyeiben is.

Károly már a frontokon is látta a rémes igazságtalanságokat s a nyomor fenyegető növekedését. Megkísérelte azt is, hogy Harun al Raschidként járja végig a főváros utcáit, de mit használt mindez, mikor már minden menthetetlen volt? Egyetlen kiút volt még: a gyors különbélke. Csakhogy ekkor meg Berlinben tomboltak. Erre még egy utolsó igen emberi és természetes mentéshez folyamodott: franciaországi sógorai közvetítését kereste, de ez a ténye még presztizsét is aláásta. Az összeomlás 1917-ben már elkerülhetetlen volt.

Ha 1918 novemberében az országban marad és a köztársaságot elismeri, egészen biztos, sem családjának sem személyének nem esett volna semmi bántódása. Ki tudja, vajjon nem használt volna-e jobban jövőjének, ha maradt volna? Önző vágyak hajtották azokat, kik Károlyt az ellenállásra biztatták. A császárnénak nem csekély szerepe volt ebben. Tévtura vezették a becsvágyó udvaroncok fogadkozásai, kik a császárt a kőbányai és pozsonyi kalandra felbiztatták. Hogy mind a két kísérlet csak hajótörésre vezethet, azt minden gondolkodó ember láthatta. És mik voltak a következmények? A császári pár elfogatása tulajdonképpen nem volt más, mint elszállítás a Dunán, a Fekete- és a Földközi-tengeren keresztül Madeirára.

Hogy megrázkódtathatta mindez Károly lelkiéletét, ki különben sem örvendett valami robusztus egészségnek. Testi és lelki megpróbáltatások készítettek elő a véget. A sors akarta így, hogy népe és országa iránti legjobb szándéka dacára dicstelenül és félredobva aludja idegen földben utolsó álmát Károly, mert így kellett jönnie és nincsen az a „mégis“, mely változtathatót volna az eljövendőkön. De így talán megmenekült még keservesebb események sorozatától.

Bécs, 1922. okt. 29.

Wölfling Lipót.

FORTUNA !

bizományi vállalat
Gyárvaros, Strada
Dacilor (Fő-utca) 56

átvesz bizományi eladásra különféle szükségleti cikkeket, butorokat, arany-, ezüst-tárgyakat, festményeket, szőnyeget, csillárokat és kézimunkákat.

Meghívásra házhoz megy

Kit együnk meg?

Irla: Kián Zoltán

Még minden úgy volt az irodában, mint az „ezért a pénzért nem érdemes“ hetykéskedések idején. Akkor visszatartották egymást a munkában és tőzsdei álmokról beszéltek mindig. Most egymás kezéből tépték ki a munkát és állt közöttük az élethalálharc. Kit vetnek ki megint a biztos helyből? Oh, már érdemes ezért a kevésért is, mindenért érdemes, csak adjanak akármit.

— Istenem, már megint fogy a munka. Hatan vagyunk hozzá és elvégezhetné kettő is!

Senki sem merte kimondani ezt a lányok közül, de egyre csak ezt gondolta mind. Kit együnk meg a felesleges négyből? Olgát igazán elvehetné már a vőlegénye, huzódjannak össze. Hildának még dolgozik az apja, keres annyit, hogy eltartathatja a leányát...

Lázasan görbültek az ujjak munka után. Hol a munka? Miért nincs? Munkát, munkát, jók leszünk, előre köszönünk a férfiaknak és figyünk mindig.

Rossz már egymásra nézni. Nem vagy beteg, kedvesem! Sápádnak látszol, maradj otthon pár napig. A főnök is mondta. Nem igaz, nincs is semmi bajom, a főnök nem mondhatta. Egészségesebb vagyok, mint valaha. Te maradhatnál otthon, a papádnak régen kellene segítség. Persze, éppen most, mikor a szoba közepén áll szegény papa egész nap és nem tud mit csinálni a kétségbeeséstől.

Rettenetes.

De nyílik az ajtó, Ilus lép be felhevülten.

— Láttátok? Hallottátok?... A revízióban egy új lány ül...

— Lehetetlen... Képtelenség... Ne beszélj örültséget...

— Isten bizony... Én sem hittem... de ott van... Ott ül, most láttam, onnan jövök. Az összes irodákban seregeltül mennek fel a lányok meg a fiúk... még a cégvezetők is... Mindenki csak néz így, mint ti, mikor meghallja. És ő csak ül ott nyugodtan és dolgozik. Mintha mindig ott ült volna.

— Iszonyatos!
— Borzasztó!
— Hogy van lelke idejönni?!
— Ki kellene szekirozni a revízióknak!

— Ki meri azt most?
— Mégis. Össze kellene tartani az ilyen betolakodó nyomorult ellen.
— Igen, de senki se mer szólni. A férfiak mindhallgatnak.

— Mert gyávák. Semmit nem szabad az ilyennek mutatni.
— Szabad, de csak rosszul. Rontson el mindent. Dobják ki.
— Mondd, Ilus és csinos!
— Na... sovány egészen és sápadt nagyon.

— Minek jön az ilyen hivatalba?
— Bojkottálni kellene az egész személyzetben mindenkinek!

Aztán egyenként sompolyognak ki mind az öten. Megnézni a bitortól.

Az új leány csendesen állja a szemek ölé tűzét, a rákőhögést, a kinéző bemutatkozást, az összesugást.

Dolgozik vértelen ajakkal és akadózó szívvel. A számok és betűk összeszaladnak ezerszer a szemé előtt, érzi, hogy ájulás jön már rá.

Visszaparancsolja a vért a rendes helyére, a könnyet be az agyba. Belül sirhat, sikolthat minden, de kifelé nem szabad. Ma erősnek kell lenni, emberfelettinek, három napig tart csak a csoda, míg mindenki látja. Kibirni estig, odakint a szomszédudcában már lehet sirni szabadon hazáig.

De ki ez?
Ide támogatják elébe, az asztala elé. Mit akar itt? Leül. Feláll ismét, az asztalt simogatja... A többiek összebujva nézik messziről...

És most ez a most jött leány leborul az asztalra és sir. Vonaglik a feje az asztalon és könnye finom érben szalad a papírok közt.

Fel kellene állni most, elmenni valahová... Talán be az osztályfőnökhöz... Belekiáltani a világba:

— Emberek, nem öltem meg senkit, semmi fájdalmatokról nem tehetek! Én is élek, nekem is hely kell a világban... Jó vagyok, kedves vagyok, kollegiális vagyok, meg fogtok szeretni hamar... Ne egyetek meg!

Igen, ezt kellene elmondani nekik. Csak kitartani erősen, hidegnek kell lenni, jó, hogy hang nem tud átverődni az izzó gégen... Elmegy majd ez a szegény leány is és egyszer, egyszer haza is lehet menni...

A zokogó leányt most felemelik. Gyengedén fogják és vezetik az ajtó felé. Ami gyűlölet csak lehet a lelkében, most mind az új leányra árad. Most ő a háboru oka, a bajok

teremtője, a gonosz, a fojtogató. Három napig így lesz és ezt ki kell állni. Aztán elfelejtik az elődöt és annak lesz igaza, aki itt ül az asztalnál valóban.

A cégvezetők! Ezek már mernek szavakban is szurni. Némelyik meg hizeleg, ki tudja? Aki ilyen időben be tud jutni, az mindent elérhet.

Jó volna egy korty vizet inni. A poharat azonban nem lehet elővenni most. Összesugának rögtön:

— Ennyire otthonos! Még poharat is hozott!

Nem kell törődni az egésszel. Hideden, cinikusan oda kell vágni:

— Aki birja, marja! Az erőssé mindig az igazság!

Az erőssé! Irgalmas Isten, mennyit könyörgött Gyula bácsi a vezérnek, míg az beleegyezett! Hajszálon mulik itt minden... Ki az erős? Talán maga csak a vezér... Vagy az is csak innen, ebből a szörnyü emberevésből látszik erősnek. A vezérek is eszik egymást odafele...

Nézzük mégegyszer: a munka jó! Már háromnegyed, mindjárt mehetünk. Csak még a kapuban, ott még vesszőfutáson kell átjutni.

— Itt az uccán már szabad sirni! Különös, nem jön a könnyem... Gyűlölöm őket! Előbb születtek egypár évvel, ennyi az egész. És azt érzik ezért, hogy több joguk van a munkához, az élethez... Miért?... Miért!...

— Otthon nem nyúl ételhez. Ül mára kiszikkadt életkedvvel.

— Egyél kedves leányom! Mesélj, hogy fogadtak, milyen a hivatalod?

Fahang a felelet:
— Ettek belőlem, édesanyám!

Valahol, a város tulsó végén, egy másik leány felsir az égre:

— Miért az az új, mikor jó voltam, ügyes voltam?! Kiturj, felfalt az a másik, édesanyám!

BUZIÁS Gyógyterem-vendéglő Gyógyterem-kávéház

Izletes és változatos konyha. Bőséges étlap. Ebéd. Vac sorák. Társas lakomák. Legfinomabb italok. Olcsó árak. Figyelmes kiszolgálás. Nagy fedett terrasz. Az összes kávéházi ételek és italok. Reggeli. Uzsonna. Ebéduáni fekete. Külön helyiségek. Este társas összejövetelek. Katonazene.

Schausz Mihály
tulajdonos.

A magyar evangélikusok szabadságharca

A szászok beolvasztási kísérletei — Püspökség helyett végrehajtó-bizottság — Nem a rang a fontos, hanem az egységes vezetés

Az egyházi törvény módosítása a kisebbségek javára

Temesvár, július 18.

Az impériumváltozásokor Erdély és a Bánság reformátusainak és evangélikus magyarjainak sok ezret az a kellemetlen meglepetés érte, hogy lelki főpásztor nélkül maradtak. A Kolozsvárott székelő református püspökség alá ugyanis csak az erdélyi megyék felerészének református hívei tartoztak, a többiek püspöke pedig Debrecenben volt. A magyar evangélikusok pedig az uralomváltozásig a nyiregyházi püspökségnél maradtak. Ugy a magyar reformátusok, mint pedig a magyar evangélikusok körében azonnal megnyilvánult a törekvés, hogy maguknak külön önálló

püspökséget szervezzenek.

A reformátusoknak ez sok nehézség, akadály és fáradozás árán sikerült is. Négy év után végre megválaszthatták új püspöküket Sulyok István nagyváradi főesperes személyében, akit a kormány elismert és aki az esküt is letette már. Ezzel a romániai reformátusoknak immár két püspöksége van.

Sokkal nehezebb azonban az erdélyi és bánsági magyar evangélikusok állapota. Ezek is igyekeztek önálló püspökség megteremtésére, azonban sikertelenül. Az előző kormányok részéről az a kívánság nyilvánult meg, hogy a magyar evangélikus egyházak, olvadjanak be a nagyszabású szász evangélikus püspökségbe. Azzal érveltek, hogy Erdélyben vannak egyes magyar evangélikus egyházközségek, amelyek már régóta odatartoznak. A másik érvelésük az volt, hogy a püspöki vezetés nélkül maradt evangélikusok száma alig haladja meg az ötvenezeret. Ezzel szemben a magyar evangélikusok hiányoznak arra, hogy az unitáriusok száma sem nagyobb és mégis van püspökségük, másrészt pedig a magyar evangélikusokat a szászoktól nyelvi és kulturális különbségek választják el, amelyek

lehetetlenné teszik,

hogy két nemzetiségű egyház egy vezetés alatt legyen. Ami pedig azt illeti, hogy egyes erdélyi magyar evangélikus egyházközségek a szász püspökség hatásköre alá tartoznak: ez a beosztás annak idején azért történt, mert ezeket a magyar községeket a szász lakosság szinte körülfogja és egyházi közigazgatási szempontból történt meg a szászokhoz való csatolásuk. Ezekben a magyar egyházközségekben azonban mindenkor megnyilvánult a törek-

vés, hogy a magyar egyházmezejéhez — amelynek székhelye a magyar uralom alatt Nyiregyháza volt — csatlakozhassanak. Brassónak és körötte tizenegy magyar evangélikus egyházközségnek a múlt század nyolcvanas éveinek elején ez sikerült is.

A kultuskormány a liberálisok idején elrendelte, hogy az erdélyi és bánsági püspöki vezetés nélküli magyar evangélikus hitközségek szavazzanak le, vajjon nem hajlandók-e a szász egyházmezejéhez csatlakozni. Dacára annak, hogy a szász püspökség ennek érdekében igen nagy agitációt fejtett ki és a magyar hitközségeknek sok

mindent megígért,

a szavazás mégsem Nagyszabán javára dőlt el. Mindössze három-négy német hívőkkel kevert egyházközség határozta el magát a csatlakozásra. Ugyanakkor az Erdélyben fekvő magyar evangélikus hitközségek indítottak mozgalmat, hogy a többi magyar hitközséghez csatlakozhassanak és azokkal együtt külön magyar püspökséget alakíthassanak. A szász püspökség hatásköre alá tartozó magyar hitközségeket azonban felsőbb helyről a mozgalom folytatásától tiltották.

A püspöknélküli magyar evangélikusok azonban nem mondtak le szándékukról. A kormány látva törhetetlen akarásukat, végre is kijelentette, hogy addig is, amíg a parlament meghozza a vallásfelekezetekről szóló törvényt és amikor majd eldőlhet, hogy a magyar evangélikusok alakíthatnak-e külön püspökséget, saját kormányzást folytathatnak eddigi egyház alkotmányuk szabályai alapján. Mint-hogy azonban

püspökségük ninesen,

a kormányzás vitelére a kormány jóváhagyása mellett tizenhathatag végrehajtó bizottságot választottak. Ez a végrehajtó bizottság felerészben egyházi férfiakból, felerészben pedig világiakból áll. Az egyházi elnök Frindt Lajos aradi főesperes, a világi elnök pedig Ambrózy Andor báró.

Az Averescu-kormány uralomra jutása újból felkeltette a magyar evangélikusokban a reményt, hogy végre megvalósíthatják a püspöksé-

get. Hiszen a mostani kormány sokkal belátóbb és méltányosabb magatartást tanúsít a kisebbségi ügyek szemében, mint elődje. Ambrózy Andor báró és Frindt Lajos főesperes felkeresték Goldis László kultuszminisztert, akinek kérésüket előadták. A miniszter ezt válaszolta:

— Az előző kormánynak azt az álláspontját, hogy ez az új püspökség kérdése csakis az egyházi törvény megalkotása után lesz aktuális, én is osztom. Az egyházi törvényjavaslatot némileg módosítom és pedig a

kisebbségek javára

és az a parlament őszi ülészakájában kerül tárgyalásra. Az év vége felé tehát eldől, hogy a romániai magyar evangélikusok felállíthatnak-e külön püspökséget. Azt a kívánságukat, hogy nem akarnak a nagyszabású szász püspökséghez csatlakozni, mindenképpen respekálni fogjuk még akkor is, ha csekély számukra való tekintettel nem is járulhatunk hozzá, hogy új püspökséget létesítsenek. Ebben az esetben egyházi alkotmányukat úgy kell módosítani, hogy legfőbb egyházi hatóságuk nem püspök lesz, hanem ennél alacsonyabb rangú egyházi férfiú, például szuperintendens.

Igy áll ma a romániai magyar evangélikusok ügye. Bohus Károly temesvári főesperes, akivel erről beszélgetést folytattam, információját a következő szavakkal fejezte be:

— Mi nem törekszünk arra, hogy vezetőnknek magas rangja és méltósága legyen. Hát

ne legyen püspök.

Legyen szuperintendens. Nekünk a fő, hogy egyházközségeink vezetése egy kézben összpontosuljon. Különben nem is olyan régen, alig ötven esztendő előtt, ugy a magyar reformátusoknak, mint a magyar evangélikusoknak nem voltak püspökeik, hanem szuperintendenseik csak. Lesz nekünk is újra szuperintendensünk, mint apáinknak volt. Mindenképpen azonban egyházi érdekből kívánatos, hogy ez a kérdés végre dülőre kerüljön.

Kubán Endre

Temesvár megvalósította
aminék tervét most készítette el a vasuti vezérigazgatóság

Temesvár, július 18.

A bukaresti vasuti vezérigazgatóság bizottságot küldött ki annak tanulmányozására, miként volna lehetséges a vasuti alkalmazottak kulturális nivóját emelni, műveltségüket fokozni és ennek segítségével őket lelkileg egymáshoz közelebb hozni. Ez a bizottság tervezetet dolgozott ki, amely a vasuti hivatalos közlönyben most jelent meg. A nagyszabású és fontos horderejű program egyes pontjai a következők:

A nagyobb városokban a vasutasok részére könyvtárakat és olvasótermeket kell létesíteni. A könyvtárak gyarapításához a vasut jelentősen fog hozzájárulni. Helyiségeket kell létesíteni, ahol a vasutasok szolgálatuk elvégzése után szórakozhassanak, zenét művelhessenek és műkedvelői előadásokat rendezhessenek. Tanárok, írók és szakemberek bevonásával a vasutasok részére tudományos, kulturális, irodalmi és szakkavancs előadásokat kell rendezni. Ugyancsak ilyen irányú tanfolyamok tartásáról is kell gondoskodni. Kurzusokat kell rendezni az analfabéták részére és azoknak, akik elemi tudásukat tökéletesíteni akarják.

Temesvárott legközelebb külön bizottság alakul, hogy ezt a szép programot valóra váltsa. A bizottság munkáját megkönnyíti az, hogy a program egyes pontjait a temesvári vasutasok már régebben valóra váltották. Így régóta üznek sportot, fentartanak könyvtárt, olvasótermet, egyesületet, műkedvelői előadásokat tartanak és saját zenekaruk is van. Mindenesetre örvendetes, hogy eddigi kulturális munkájuk bővíthet és hogy ahhoz a vezérigazgatóság támogatását is megkapják.

A Csikszeredai Takarékpénztár bukása

Temesvár, július 18.

Másfél év óta az erdélyi lapok sokat irtak a Csikszeredai Takarékpénztár válságáról. A pénztárat először a Kolozsvári Hitelbank akarta szanálni, később a Bankszindikátus próbálkozott meg talpraállításával, de aztán mindkettő visszavonult. Ma a Csikszeredai Takarékpénztár teljesen magára hagyatva, a legnagyobb válság közepette áll és nagy kérdés: el tud-e evickélni az anyagi szorongatások hinárjából? Pedig kár volna, ha a negyvenhárom esztendősszerű múltú magyar pénztárat összeroppantja.

Hogy a Csikszeredai Takarékpénztár miként került először bajba, miképpen szaporodtak ezek a bajok és miképpen tornyosultak és sok veszélyesen és vesztésen keresztül miképpen teremtették meg a mai végzetlen állapotot: azt igazgatósági ülési jegyzőkönyvek és különféle okmányok alapján vaskos — kézirat gyanánt kiadott — könyvben irta meg Balogh Géza vezérigazgató. Öngigazolás ez a könyv és meg kellett írnia, mert sokan a vezérigazgató hibájából rójják fel a takaréknak válságba jutását. Pedig látnivaló, hogy az üzleteket, melyek miatt a bajok következtek, az egész igazgatóság és nem a vezérigazgató egyedül határozta el. És látnivaló, hogy az igazgatóság szűkmarkúsága tetézte enyhítés helyett a veszedelmeket. Érdeemes a könyvet elolvasni. Nemcsak a Csikszeredai Takarékpénztár szomorú történetét találjuk meg benne, hanem megdöbbentő képét látjuk közgazdasági életünknek, melyben sok a rosszakaró, az irigység, a korlátoltság. Sokaknak tanulsággul szolgálhat a csikszeredai példa.

Figyelem

Egyéves önkéntesek! Egyetemi hallgatók!

Középiskolai tanulók!

Sikkes egyenruhákat gyorsan és a legjutányosabb árak mellett:

Roncskevics & Társa

egyenruha és férfiszabóságában készítenek.

Timișoara, Belváros, Merczy-utca 12,

hol az összes katonai és egyéb egyenruházati felszerelési cik-

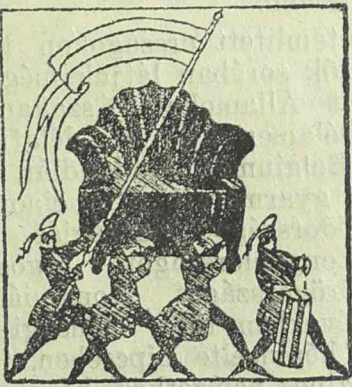
kek, valamint sapkák, nagy választékban kaphatók.

Saját arany-, ezüst- és selyemhímződe.

Telefon: 8-98.

Kérjük a cégre ügyelni!

Kérjük a cégre ügyelni!

Reichard Gyula

műbutor-kárpitos

Timișoara III. Rezső-utca 13

Telefon 22-13

Speziális modern bőrbutorok a legfinomabb kivitelben.

Uj ára lesz a szesz italoknak

Temesvár, július 18.

Az Arad-Bánsági Szeszszindikátus Kun Richárd elnöklése mellett tegnap népes értekezletet tartott. Kun Richárd elnöki megnyitójában utalt arra, hogy az új szeszadó és illetéktörvény tette szükségessé a megbeszélést és annak az eldöntését, hogy a jövőben egységesen járjanak el a szindikátus tagjai a létezőket érintő új illetékezés ügyében. Schwarz Fülöp, a Schwarz Testvérek cég beltagja, ismertette az új illetékezési és szeszadózási törvényt. Az értekezlet elhatározta, hogy a végrehajtási utasításnak megfelelően szeszszindikátus tagjai egységes eljárás és ár mellett jelentik be. Határozatilag kimondta az értekezlet azt is, hogy az új törvénynek megfelelően alkalmazott adózása és illetékezés után a szesz italok és szesztermékek újabb árát szintén egységesen állapítják meg. Julius huszonötödikére országos kongresszusra Nagyváradra hívják meg Erdély és a Bánság szeszszindikátusait. A nagyváradi kongresszus lesz az első alkalom, hogy az ország szeszszindikátusai Brassóban megtartott értekezlet óta, amelyen kimondták az erdélyi és bánsági szeszszindikátus megalakulását és amelynek székhelye Temesvár, hogy egységesen lépnek fel kereskedelmi és gazdasági érdekeik megvédésére. Az Arad-bánsági csoportot a kongresszuson Kun Richárd elnöklése mellett nagyszámú küldöttség fogja képviselni.

Nyolc tárgyalás után

ítélte a Lloyd-bíróság Szaborszkyék újabb ügyében

Temesvár, július 18.

A Szaborszky József és Fiai bécsi cég újabb perében hozott tegnap délután ítéletet a temesvári Lloyd-bíróság. A bécsi cég, tízmillió lei előleg egyidejű kiutalásával, megbízta Lippe József és Schön Ferenc temesvári kereskedőket marhavételre és azoknak Bécsbe való szállítására. A leszámlolás alkalmával a cég egymillió kilencszázötvennyolcezer leit követelt Lippe és társától, mint olyan összeget, amelyre név szerint nem tudtak elszámolni. A Lloyd-bíróság ebben az ügyben a bizonyítási eljárás keretében céljából nyolc tárgyalást tartott. Lippe és társa azt vitatták, hogy ezt az összeget is elszámolták és Szaborszkyék részint a közösen elért haszon egyik részét nem számították az ő javukra, másrészt pedig egy aradi ügyletből kifolyólag a veszteség nem őket, hanem egyedül Szaborszkyt terheli, aki Wurzel nevű megbízottja útján intézkedett, másrészt pedig a shilling átszámításoknál adódtak elő különbségek. Szaborszky-cég részéről Vértés Adolf dr. és Cimponeriu Virgil dr. ügyvédek kifejtették, hogy erről szó sem lehet és ebben az irányban megtörtént a szakértők kihallgatása is. A Lloyd-bíróság tegnapi ítéletében 853.133 leit ismert el a Szaborszky-cég javára és ennek megfizetésére kötelezte egyetemlegesen Lippét és Schönt. Továbbá kötelezte őket 190.000 lei Lloyd-bírósági költség kiegyenlítésére.

Az országban elismert
legszebb saját gyártmányu

Blondel-keretek kizárólag

RECORD képkeret-
gyárban

József-tér 1 sz. kaphatók.
Tulajdonos: **Horváth Lajos**

A temesvári mészárosstrájk következménye

Hetvenegy mészáros és hentest ítélték pénzbüntetésre

Temesvár, július 18.

Amikor június elején a temesvári mészárosok és hentések, valamint a város között a húsrak mákszimálása körül a harc kitört, — aminek következményeit a közönség sinylette meg, mert nem kapott húst, — a mészárosok és hentések egyszerűen beszüntették a vágatást. A mészárszékekből és hentesüzletekből kifogyott minden húsnemű. Ezzel a magatartásukkal azonban a mészárosok és hentések szembehelyezkedtek az ipartörvény — 1884. évi XVII. törvénycikk — ötvenötödik szakaszával, amely azt mondja:

„... pékek, mészárosok, hentések, kéményseprők bejelentett iparukat nem szakíthatják félbe bejelentés nélkül, bejelentés esetén is a pékek még négy hétig, a mészárosok és hentések pedig még három hónapig kötelesek az ipart folytatni...”

Mint hogy a közönség köréből számos panasz hangzott el, hogy nem lehet húst kapni, Dobosan János dr. főpolgármester intézkedésére a piaci biztosok végigjárták a város területén az összes húszüzleteket és felírták mindazokat a mészárosokat és hentéseket, akiknél június 12-én, 13-án, 14-én és 15-én húst nem találtak. Az eredmény igen szomorú volt, mert a város valamennyi mészárosa és hentese közül mindössze huszonháromnál találtak húst. A többiek az ipartörvény 158-ik szakasza alapján egyenként háromezer lei pénzbírságra ítélték. Az elítélt mészárosok és hentések a következők:

A Belvárosban: Daróczy Bálint,

Glass M., Wanderer P., Márton Ádám.

Az Erzsébetvárosban: Gelsing János, id. Hlavatovics Mihály, ifj. Hlavatovics Mihály, Hlavatovics Károly, Fa Mihály, Reidl Viktor, Welter József, Strung János.

A Gvárvárosban: özv. Orsós István, Olariu Péter, Tóth Pál, Knopf István, Müller Péter, Olariu György, Schaukal Rudolf, Nánásy József, Puskás Imre, Brasovan Péter Zwich János.

A Józsefvárosban: Cseh András, Klinger József, Beehr János, Fasching János, Beehr Ferenc, Bech Ferenc, Nováki István, Szeler Márton, Dulácska Testvérek, Brebu Konstantin, Lahner József, Lahner János, Szablics József, Hertész Antal, Bardó Kristóf, Molnár István, Schackmann Péter, Czirbus Imre, Márton József, Kaba János, Gál Zsigmond, Varga János, Bardó János, Hallof Máté, Winkler János, Kovács Ede, Piszika Sándor, Halmheuser Keresztély, Huszár János, Balchris János, Jovanovics Mihály, Berzu György, Jovi Tódor, Markovics Konstantin, Winkler Zsigmond, Szaszinger Sámuel, Jivi Vince, Csonka István, Rotariu Pál, Olariu József, Junker Miklós.

A Mehalában: Wanderer Péter, Rech Ferenc, Ralasiu János, Petrovici Viktor, Gertheisz Ferenc.

A megbírságolt mészárosok és hentések egyik része felebezett és új tárgyalás kifizetését kérte, másik része viszont a kiszabott büntetés leszállítását kérte. Az erre vonatkozó tárgyalások július 20-án lesznek.

Megnyílik Szeged irányában

a legközelebbi jövőben a közvetlen vasuti forgalom

Temesvár, július 18.

Pretorian, a román államvasutak vezérigazgatója, tegnap az udvari vonatot Zombolyáig kísérte el és visszatérőben rövid ideig Temesvárot tartózkodott. Az állomáson a Déli Hírlap munkatársának alkalma volt a vezérigazgatóval beszélgetni, aki közvetlen módon társalgás keretében hidalta át az interjú és az érdeklődő újságíró közötti távolságot. A vasutügyi helyzetet illetőleg elsősorban a Bánságot közvetlenül érdeklő kérdések kerültek szónyegre.

— Vezérigazgató urnak tudomása van arról az akcióról, amely hosszabb ideje tart, memorandum és emlékirat egymást éri

a közvetlen szegedi

teher- és személyforgalmat illetőleg? A Déli Hírlap cikkére hivatkozva röviden vázoltam a bánsági kereskedelemre jelentékeny vasutvonalnak a fontosságát. Közvetlen forgalom Temesvár—Szeged—Budapest—Bécs felé, az állatkivitel megkönnyítése, amely ma a kurticsi vonalon költséges, Temesvár központi elhelyezkedése a Szabadka—bajai vonal felé a Horvátországot érintő forgalmat illetőleg, — mind fontos bánsági kérdés.

A vezérigazgató elővette jegyzeteit és ezt a kérdést a sürgősen elintézendők sorába iktatta. — Remélem — válaszolta a vezérigazgató, — hogy a Temesvár—szegedi közvetlen forgalmat illetőleg sikerül az utóból eltávolítani mindazo-

kat az akadályokat, amelyek ma még fennállanak.

Jugosláviával megegyezünk, ősszel talán már az önök által jelzett vasuti konferenciát is megtartjuk Temesvárott és megindul a közvetlen forgalom Temesvár—Szeged—Budapest—Bécs között. Ezzel a vonallal tehermentesítjük az aradi vonalat is.

— Vezérigazgató ur, ami a C. F. R. reorganizálását és kölcsönét illeti?

— Igen, erről a kölcsönről már közel két éve szó van, mert valóban szükségünk van rá. Őszre ezt a kérdést is megoldjuk, a kölcsönt részint anyag formájában, részint készpénzben vesszük fel és tökéletesítjük vele a román államvasutakat.

— A kormány legújabb kijelentése szerint is elsőrendű fontossággal bíró épületfa kivittél milyen mértékben támogatja a C. F. R.?

— A kivitelnek eddig nem volt más akadálya, mint hogy szükségünk van az államvasutak alapos újjászervezésére, különösen technikai tekintetben. A kivitelnek csak úgy van értelme, ha az ekszportör megtalálja a maga számítását, ennek pedig legnagyobb akadálya jelenleg az, hogy Erdélyből csak egy

közvetlen szárnyvasut

van, amely az ekszportot lebonyolíthatja és pedig a Marosvásárhely—galaci vonal. Ez a vonal egyedül nem bírja el a terminszállításokat. Most épül a Brassó—nehuasi vo-

Tőzsdei árfolyamok.

Zürichben a lei 2-40, Párisban 19-90

Temesvári magánforgalom július 18-án reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság belvárosi fiókjának árfolyamai.)

Dollár 220-5, angol font 1077-5, francia frank 5-62, svájci frank 42-90, belga frank 6-72, lira 7-49, szokol 7-56, dinár 3-92, magyar korona 312, osztrák szilling 31-31, márká 52-50, hollandi forint 89-70

Terményárak:

Buza 870, árpa 560, rozs 520, zab 580, tengeri 540 métermázsánként [4-tábladé] [4] [10] 3

nal. A kivitelre elegendő kocsit áll rendelkezésre, hiszen nyolc éve nem csinálunk egyebet, mint javítunk és építünk. A buzakivitelre is készen áll az államvasut. A kiviteli centrumokban lesz teherkocsi, bár már abban a helyzetben lehetünk, hogy szállítsunk. Nem látja, hogy ez az itéletidő akadályoz bennünket.

Elbucszunk, a vezérigazgató a Morse-géphez megy, meghallgatni a friss jelentéseket, amelyek legújabbban elmosott vasuti pályákról szólnak.

g—d.

A zsákmányt nézegette

amikor rajtaütötte a szemfüles detektív

Temesvár, július 18.

Szandaváry Lajos detektív ex-kölesrendészeti szempontból vizsgálatot tartott a kisebb temesvári szállodákban és amikor a Hotel National ötös számú szobájába benyitott, egy férfit talált, aki éppen nyitott koffer előtt állott és különböző ruhákat nézegetett. Kiderült, hogy az illető Galescu Miklós karánsebesi vasuti fékező. Elmondta, hogy a koffert még a múlt hónapban Buziáson adták fel, Ploesti-ben címezve. A karánsebesi állomáson Galescu észrevette, hogy a kofferhez nincsen kísérő irás és azért ott tartotta. Most bejött Temesvárra, magával hozta a bőröndöt és az volt a szándéka, hogy a ruhák egy részét megtartsa, a többi pedig eladja. A ruhák egyikében ódulat találtak, melyből kiderült, hogy a koffer Eliam Miksa ploesti lakos tulajdona. A lopott holmi értéke százötvenezer lei. Galescut letartóztatták.

A lipcsei mintavásár

— Huszonegy ország tizenegyezer kiállítója —

Temesvár, július 18.

A lipcsei mintavásár ugy a kiállítók, mint a látogatók számára nyából következett, valamint az áruforgalmának nagyságát illetőleg, Németországnak, de az egész világnak legnagyobb mintavásári intézménye. A mintavásárt kétszer évente és pedig tavasszal és ősszel tartják meg. Az idei őszi vásár augusztus 29-től szeptember 4-ig tart. A mintavásár az általános és a technikai részre oszlik meg. Az első külön e célra épített száz városi palotában nyer elhelyezést, míg a technikai a város külterületén, szintén e célra alkalmas hatalmas vásárcsarnokban van elhelyezve. A lipcsei mintavásárnak egyik hatalmas előnye, hogy nem csupán nemzeti vásár, hanem a világ legnagyobb nemzetközi mintavására, tizenegyezer kiállítója huszonegy országra oszlik meg és képviselve van nemcsak Európa, hanem Amerika, Afrika, Ázsia és Ausztrália minden ipari állama. Egyes államok, mint Olaszország, Svájc, Ausztria, Csehszlovákia, Oroszország és Magyarország kiállításra kerülő áruikat külön lipcsei palotájukban állítják ki, úgyhogy a látogató pompás tájékoztatást nyer az egyes államok ipari produktumairól. Így Lipcsében megállapítható, hogy melyik állam a legversenyképesebb.

A fentemlített országokon kívül a kiállítók sorában látjuk még az Egyesült Államokat, Északamerikát, Délamerikát, a délafrikai Uniót, Belgiumot, Hollandiát, Angliát és gyarmatait, Franciaországot, Svédországot, Norvégiát, Dániát, Lengyelországot, Jugoszláviát, Görögországot. Romániát az utóbbi években több bánsági cég és gyár képviselte Lipcsében. Gyönyörű színes nemzetközi képet mutat a látogatók hatalmas tömege Lipcsében. Az elmúlt tavaszi vásáron negyvennégy ország látogatóit láttuk. A lipcsei mintavásár megszervezése teljesen kizárólagos joggal a Leipziger Messeamt kezébe van bízva.

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52
 Kiadóhivatal: 2-52
 Nyomda: 10
 Felelős szerkesztő lakása: 2-42

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az okmány-ságban 4 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetič Endre dr.

Mária királynő Amerikában. Bukarestből jelentik: Mária királynő Öfelsége véglegesen elhatározta, hogy szeptember nyolcadikán Amerikába indul. A királynő Newyorkban fog tartózkodni, ahonnan meglátogatja a nagyobb amerikai városokat. Mária királynő december közepén tér vissza Európába mert a karácsonyi ünnepeket idehaza kívánja tölteni.

Az üzletek temesvári zárójára. A temesvári munkaügyi felügyelőség annak közlésére kér fel bennünket, hogy a régi zárórendszer visszaállítására vonatkozó legutóbbi közleménye hiba csuszott be, amennyiben a vegyeskereskedések — ha italt szolgáltatnak is ki — továbbá a mézárások, élelmiszerüzletek és halkereskedések, valamint bárminemű fűszerüzlet esti zárójárát nem hét, hanem esti nyolc órában állapították meg Temesvárott.

Románia a brüsszeli jogi konferencián. Bukarestből jelentik: Románia delegációja tegnap délben utazott el a fővárosból a brüsszeli nemzetközi jogi konferenciára.

Uj alapokon temesvári közigazgatása. Sagovici Sámuel dr. városi főjegyző ma Bukarestbe utazott. Az új közigazgatási törvény értelmében a város utjának célja, hogy a fővárosi városi adminisztrációt tanulmányozza és ennek alapján a tisztviselők új szolgálati szabályzatát elkészítse.

A mezőgazdaság hiteligényeinek támogatása. Bukarestből jelentik: Politikai körök véleménye szerint a Banca Nationala segítségével rövidesen megteszi a szükséges intézkedéseket a mezőgazdasági hitelintézet megszervezésére. A munkálaknál az ipari hitelintézet tervezetét veszik alapul.

A munkaadók palotája új emeletet kap. A temesvári munkaadók szövetsége elhatározta, hogy a Jenőherceg utcában lévő emeletes szindikátusi palotájára még egy emeletet épít. A második emelet felépítésére vonatkozó terveket Székely László műépítész készítette, viszont az építési munkálatokat Bagyanzky János végzi.

Temesvár tanácsát nem osztják fel. Az utóbbi időben sokszor felmerült a hír, hogy Temesvár város tanácsát feloszlatják. Ezeknek a híreszteléseknek véget vetett Bogdan Antal dr. prefektus nyilatkozata. A prefektus, aki most tért vissza Bukarestből, kijelentette, hogy a városi tanács feloszlatásáról nincsen szó és minden ilyen híresztelés alaptalan. Ameddig a városi tanács a törvények etartásával folytatja működését, addig nincsen ok a feloszlatásra.

Atsökött a határon. A temesvári endőrség elfogta Nagy Lajos szegedi illetőségű magyar szökevényt. Tegnap átkísérték a hadkiegészítő pánacsokhoz. Nagy Lajost a fennálló gyakorlat szerint nem adják ki Magyarországnak, hanem tiltott határátlépés miatt megbüntetik.

Feloszlott a fehér hadsereg mert hiába várta a szovjet összeomlását

Szabadka, június 17.

Wrangel-Nikolajevics Péter báró, a cári Oroszország összeomlása után az orosz fehér csapatok fővezére, ismételt sikertelen kísérlete után, hogy a szovjet-kormány hatalmát megtörje és a régi Oroszországot visszaállítsa, tudvalevőleg Jugoszláviában telepedett meg és udvartartásával és családjával legutóbb Karlócán élt. Jó ideig még nagy

udvartartása volt

és Karlócán telepedett meg a Wrangel-hadsereg legtöbb tábornoka, akik bár egyre csökkenő reménységgel, de mégis szívós kitartással és a jövőbe vetett hittel várták a szovjeturalom összeroppanását. Az udvartartás nagy összeget emésztett fel, de Wrangel pénzforszáai is kezdtek bedugulni és az udvartartás egyre

szűkebbre szorult.

Wrangel báró anyjával, feleségével és gyermekeivel lakott együtt. A múlt év szeptemberében anyósa Brüsszelben diszes palotát vásárolt és ott telepedett meg. Nemsokára

Nem tiltották be a Brassói Lapokat. Bukaresti újságok hírei nyomán a kisebbségi hírlapok is megírták, hogy a Brassói Lapokat egy hónapra betiltották. Kiderült, hogy a hirdás nem felel meg a valóságnak. A Brassói Lapok zavartalanul megjelenik továbbra is.

Kézrekerült éjszakai támadó. A Déli Hírlap írta meg, hogy Kohn Lipót rékási kereskedőt ismeretlen egyének éjjel megtámadták. Az eset sokáig foglalkoztatta rékási csendőrséget, mignem Kohn feljelentésére a temesvári ügyészség is erélyes nyomozást indított, amelynek alapján Birnstill Márton rékási gazdálkodót előállították a temesvári ügyészségre. Azzal védekezik, hogy tettét ittás állapotban követte el. Letartóztatták.

Cserkészünnepély Magyarországon. Budapestről jelentik: Budapestben tegnap este nagy cserkészparádát tartottak, melyen hater magyar cserkészben kívül résztvettek Anglia, Ausztria, Dánia, Írország, Izland, Lengyelország, Olaszország, Svájc és Bulgária kiküldött cserkészcsapatai is.

Egy község a jegyzőjéért című hírünkkel kapcsolatosan Cadariu Ernő jezvini helyettes jegyző közli velünk, hogy Braun Károly ujksodai jegyzőt nem helyezték Jezvinre és így az áthelyezés visszavonását ujksodai küldöttség nem is kérhette. Az ujksodai küldöttség azt kérte, hogy Braun Károly helyettes jegyzőt nevezzék ki Ujksoda jegyzőjének.

BÉRAUTÓK precíz javítóműhelye, autók garagirozása, éjjeli szolgálat. Autóorient-garage, Bem-utca. Telefon 14-93, 23-24. Autók közvetítése eladása és vétele.

Wrangel felesége és gyermeke is Brüsszelbe költöztek, hogy a gyerekek ott iskolába járhasanak. Csak Wrangel báró és édesanyja maradtak Karlócán, mert a volt hadvezér anyja nem akart onnan eltávozni, ahol férje

el van temetve.

Wrangel báró respektálta is anyja kívánságát és vele akart maradni, de mert a két hónappal ezelőtt Párisban megtartott orosz monarchista kongresszuson a világ minden részéből egybegyűlt oroszok megállapították, hogy az orosz cári birodalom visszaállítására kevés remény van és arra a közeljövőben gondolni sem lehet — Wrangel báró, miután a két helyen való udvartartási költségeket nem bírja tovább viselni, elhatározta karlócai udvartartásának feloszlatását. Anyja részére eddigi lakásából két szobát tart meg, míg maga családjához,

Brüsszelbe költözik.

Az udvartartásához és baráti köréhez tartozó tábornokok is elhagyják Karlócát.

Alkoholelleses ligát terveznek Temesvárott. A liga eszméje nem új, de a háboru közbenjöttével a szervezet feladta működését. A liga megszervezői már a legközelebbi napokban megtartják az alakuló közgyűlést.

A főlöleges Ember második levele is megjelent. Osvát Kálmán rendkívül érdekes módon mondja el benne a maga különvéleményét egy erdélyi politikusról, Szele Béláról, a színházi koncepcziókról, valamint irodalmi és közigazgatási kérdésekről. Örvedetes, hogy ez a kiváló publicista Temesvárott telepedett le és ennek a városnak a fórumáról mondja el a közönségnek a maga mindig tiszta és bátran fogalmazott nézeteit. Osvát Kálmán leveleinek terjesztését a Löbl-hírlapiroda vállalja el.

Az Állatvédő Egyesület küldöttsége üdvözölte elnökét. A temesvári Állatvédő Egyesület azon alkalomból, hogy elnöke, Wachsmann Albin dr. fegyházorvossá lett kinevezve, Sagun a vezértitkár vezetése mellett küldöttségileg megjelent nála és szívélyes szerencsekívánatait tolmácsolta a kinevezéshez.

Értékpapirjait, ékszereit s egyéb értékeit tűz és betörés ellen legolcsóbban és helyesen úgy biztosíthatja, ha azokat a Temesvári Bank és Kereskedelmi R.-T. Timisoara, Szent-György-tér pánccszobájában helyezi el. Szerény díj felszámítása ellenében vállaljuk értékpapirok kezelését, esedékes szelvények beszedését stb. Pánccelrekeszeink hat hónapi időtartamra nagyság szerint 150 leitől felfelé bérelhetők. Fördődény tartamára föltétlen fontos. Pénztárórák fél 9-12 és d. u. 3-4 óráig.

MOZI

Belvárosi mozi: Julius 19. (hétfő) és 20. (kedd)
 Apollo mozi (Gyárváros): Julius 18 (vasárnap) 21 (szerda) és 22 (csütörtök)
 Mehalai mozi: Julius 20. (kedd) és 24. (szombat)

Pat & Patachon

mint rendőrök

Vigjáték 7 felvonásban.

Elképzelhetjük, hogy néznek ki, mint rendőrök!!! De hogy könyekkel nevetni tudjunk a komikus helyzeteken, amelyekben a mi kedvenc művészeink kerülnek mint a rend „őrei“ okvetlen látnunk kell bohóc ábrázatukat a moziban.

Ezen film német felírásokkal is van ellátva.

Monopol: Filmcentrala Timisoara.

Negyedszázados újságírói jubileum. Meleg ünneplés keretében üdvözölték Jenkner Oszkárt, a Po-saune élelap szerkesztőjét huszonöt éves újságírói jubileuma alkalmából. Barátai és tisztelői tegnap este a Scholier-vendéglőben társasvacsorát rendeztek, amelyen a józsefvárosi Dal-kör dalokat adott elő, a gyárvárosi Iparosösszhang pedig egy kvartettel szerepelt. A jubilánst Pintea Vazul dr. kerületi orvos és Fölsche mérnök köszöntötték fel kerestelen szavakkal. Jenkner meghatottan köszönte még az üdvözléseket.

Két vasutast gyanúsítanak az eszéki rablógyilkossággal. Eszék-ről jelentik: Megírtuk, hogy az eszéki vasuti gyűjtőpénztár főnökét vakmerő rablók az irodájában meggyilkolták és a pénztárból kétszáz ezer dinárt vittek el. Erős gyanuok alapján letartóztatták Kümet és Nittinger fűtőházi alkalmazottakat, akik bejáratosak voltak Reicheuerhez és akiket a gyilkosság éjszakáján is az iroda közelében láttak. A két letartóztatott vasutas tagadja a gyilkosságot.

Rádiókészülékeket díjmentesen verifikáltatunk

A temesvári malomipar fejlődése. A temesvári malomipar mindenkor díszére szolgált a Bánság fejlett iparának. Ebben a nagyszerű malomiparban külön helyett foglal el a józsefvárosi Pályaudvar-soron levő Excelsior fűszer-, só- és ásványórlómalom. Ez a különleges malom ugyszólván egyedül áll ezen a téren egész Nagyromániában és speciális órlési megbízásokat az egész ország területéről kap. Allandóan számos megbízása van különböző laboratóriumok és vegyszeti gyárak részére, amelyek a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak az Excelsior nagy teljesítőképességéről, amely a megbízások gyors elintézését teszi lehetővé.

Ne felejtse el senki, hogy dél előtt tízóraihoz legjobban és legolcsóbban jó itallal Máthé Antal Jenő herceg-utca 20 szám alatti vendéglőjében lehet.

A jótékonyági intézmények működése. A polgármesteri hivatal a közegészségügyi és közjóléti minisztérium rendelete alapján felhívja az összes jótékonyági intézményeket, egyesületeket, hogy a legsürgősebben a következőket terjesszék be: Az alakuló közgyűlés jegyzőkönyvét, az alapszabályok egy példányát, az 1925. évi költségvetést, a jelenlegi választmány névsorát és azok polgári foglalkozását, rövid kivonatban közlendő az egyesület vagy jótékonyági intézmény működése az alapítástól egészen a mai napig, rövid névsor az eddig segélyezettokról, bevételeit és kiadásait. A polgármesteri hivatal ezenkívül felhívja mindazon egyesületeket, amelyek még nem nyújtották be alapszabályaikat és az elismertetés szükséges okmányait, hogy a fenti bejelentésekkel egyidejűleg ennek a kötelezettségnek is tegyenek eleget. Erre vonatkozólag bővebb felvilágosítást Sagovici dr. városi főjegyző ad.

Kern Pál bórkereskedés, Temesvár, II., Fő-utca 22. Fiók: IV., Uri-utca 8.

40 éves korában is arca ifjú és üde lesz, ha csak a párisi „VISAGINE (viszazsin) Adelina Patti“ arcminstoval mossa. Kapható gyógyszerárak, drogueriák és illatszertárakban, ha nem, megrendelhető a fölerakatkából: Timisoara Piața P. 2 v n

A barátom kesereg . . .

És mondd, kérlek: szabad így beszélni? Hát nincs füled? nincs szemed? nincs agyad? Várj csak egy kissé, hadd nyugodjak meg. Nagyon felbőszítettél az ostobasággal.

Na jó. Rendben van. Hogy is volt csak? Mit mondtál? Ne rémitgess, kérlek. Talán csak nem akarod az egészséget újra kezdeni? Tudom, tudom. Így volt: terveket szövögetsz jófajta gondolatokból. És pedig: öt évet akarsz munkálkodni így, aztán tíz évet úgy, és hiszed hogy husz év múlva — utóvégre még ötven éves sem leszel — élvezheted az életet. És addig bizod, remélsz, lelkesedsz és . . . és, gyorsan, gyorsan valamit, amire ráállhassak, mert ha még valami hasonlót monddok, azt csak magasabbra emelt fejjel ünnepélyeskedhetem ki.

Nézz a szemembe. Csak nem gondold komolyan? Szembe nézel velem és mivel látsz is, bebeszéled magadnak, hogy kitűnő szemed van. Hát lehet akarni? Hát van jódó terveket szólni? Nincs! Tulajdonképpen semmihez sincs jogod. Ember, hiszen te nem látod — a drótokat! Persze, te még azt sem tudod, hogy milyen drótokról beszélek.

A világ teremtésénél kell kezdenem . . . De azért ne ijedj meg. Ugy volt az, kérlek szépen, hogy az istenek valahol odafönn — már ahol azt a bizonyos nektárt iszogatták — nagyon unták magukat. Pedig egész sereg udvari bolond gondoskodott a mulattatásukról. Mindez nem volt elég. Egyszer azután a legostobábbnak tartott bolond egy különös tervet eszelt ki. Nem szólt senkinek semmit, hanem egy szép napon ott hagyta az istenek lakhelyét és hozzálatott a terv megvalósításához. Egy keményre gyurt jókora sárgombócot lökött ki a levegő-tengerbe és rajta apró viaszfigurákat helyezett el. A figurákat azután sok finom dróthuzal segítségével különféle nevetséges cselekedetekre ingerelte s mikor a próba nagyszerűen sikerült, megjelent az istenek színe előtt és bár azok eleinte nem sokat hederítettek rá, — sőt állítólag az egyik nagyszakállu el is ásitotta magát — nagy buzgalommal fogott az előadáshoz.

A figurákban éppen az volt a nevetésre ingerlő, hogy tulajdonképpen nem is tudtak báb-mivoltukról, lévén látószerveik úgy megkonstruálva, hogy mindent lássanak, csak azt nem, amit kellene . . . a drótokat. És megkezdődött az előadás. A figurák mozogni kezdtek, morogni kezdtek, marakodni kezdtek, nyuzták egymást, ölték egymást, lelkesedtek, csüggedtek, sirtak, nevettek, szerettek és gyűlöltek.

Az istenek pedig talán halálra kacagták volna magukat, ha történetesen nem lettek volna halhatatlanok. A bábjátékost a nem remélt siker még több találékonyságra serkentette és a figurák a leleményes drótok segítségével valóban szivicsiklandó nevetésre készítettek továbbra is az isteni nézőket. Sőt csak most igazán.

Mindenekelőtt elhitették magukkal, hogy az istenek képmására teremődtek és ugyanazt csinálták, mint az istenek: parancsoltak, büntettek és megbocsájtottak. És végül, mivel az istenekhez hasonlóan unatkozni is ráértek néha, maguk is bábjátékokat rendeztek. S mikor egy-egy ilyen előadás után hazafelé tartottak, a legkisebb kételyük is eltűnt bábszerűségüket illetőleg és nagy buzgalommal kezd-

tek ismét a szerepükhöz, mely most már föltétlenül dróttól független, önálló lehetőségekkel tele életnek tűnt fel előttük.

És az istenek nevettek rajtuk.

. . . Valahogy így keletkezhetett a mi világunk. Sirunk, kacagunk és azt hisszük, hogy tudjuk, miért sirunk, kacagunk. Pedig csak azok a drótok rángatnak bennünket jobbra-balra, mint a paprikajancsikat.

És az istenek nevetnek rajtunk.

Azaz csak rajtatok, mert én kifogok a drótokon. Érzem ugyan a rángatásukat, de lehetőleg nem engedelmeskedem. Nem akarok senki bolondja lenni, még az isteneké sem.

Szegény embernek nincs lakása

Magas bér és még magasabb lelépési díj

Temesvár, július 18

A külvárosok külső részein járva sok düledező, rozoga házat láthatunk. Ezeket már igazán csak az Isten kegyelme tartja. A háztulajdonos nem javíttatja meg ezeket a házakat, de ha akarná is elvégeztetni a tatarozásukat, nincsen hozzá anyagi tehetsége. Ezekben a házakban csupa kislakás van. Ezeknek bérei pedig ijesztően csekélyek. A lakók vagy még a háború előtti időben költöztek azokba, vagy pedig rekvirálás útján kapták lakásukat. Mindkét esetben a bér nevetségesen kicsiny a mai viszonyokhoz, mert a kislakásokért havi tíz-husz, negyven leies béreket fizetnek. Ezekből a bérekből még az adóra sem futja, nemhogy karbantartásra és javításra.

És most hadd álljon itt egy lakás eset 1926-ból.

A gyárvárosi Tavasz-utca 3. sz. házában, amely Szabó Lajos tulajdona, a városi vízvezetéki vállalat egyik alkalmazottja lakik. A lakást úgy rekvirálták számára és a szoba-konyháért hónaponként negyven leit fizet. A ház már akkor is rozogant volt, amikor beköltözött. Azóta még siralmasabb. A teteje úgy áll, hogy minden pillanatban lecsúszással fenyeget. Minden percben attól lehet tartani, hogy a ház összedül. Szerencsére a kemény égett téglából van építve és ugyszólván ez tartja a tetőt és a házat még valahogyan. A városi mérnöki hivatal kimondta, hogy a házat vagy

. . . Szóval, te nem látod a drótokat. Hát csak bizzál, lelkesedj. Kinlódj öt évig így s tíz évig úgy, hogy majd azután . . . Rajta. Tesék. Igaz ugyan, hogy még ha jól játszod is a szereped, nem téged fognak dicsérni, hanem a bábjátékost.

Pont. Nincs tovább.

Nyiss ki egy ablakot, kérlek. A friss levegő sohsem árthat. Nézd csak, nézd. Éjszaka. A város alszik és ott fenn a sok-sok csillag öröklik felette. Láttad? Hirtelen lehullott egy csillag.

Ugy látszik, ott vége a komédiának.

Sándor Károly

bejelentette, hogy mostani lakásából ki kell sürgősen költözködni, mivel ez a fejeire dőlhet, azonban talált új lakást s mivel azt csak lelépés ellenében akarják neki átengedni, kéri a lakás rekvirálását. Azt a választ kapta azonban, hogy a bizottság csak állami tisztviselőknek rekvirálhat lakást, városiaknak nem.

Igy áll a helyzet. Két hét múlva — ha addig be nem dől és lakóit maga alá nem temeti — a Tavasz-utca 3. szám alatti házat lebontják. A város egyik alkalmazottja pedig nem tudja, hol huzódjék majd meg a családjával.

K. e.

IRODALOM

A röntgensugarak

szerepe az emberi megbetegedések felismerésében és gyógyításában

Temesvár, július 18

Juhl Mór dr. temesvári orvos igen hasznos munkát végzett ilyen címen megjelent könyvével. Naponta beszélünk a röntgenezésről, de valójában nem ismerjük — legfeljebb csak nagyon felületesen — a röntgenezést. Pedig ennek ma már olyan fontos szerepe van, hogy minden művelt embernek tisztában kell vele lennie. Hiszen a röntgenezésnek egészségünk fentartása, betegség esetén az egészség visszaszerzése körül óriási szerepe van. Nemesak közvetlenül van gyógyító hatása, de alkalmas eszköz a belső szervek megbetegedéseinek felismerése, valamint az emberi testbe hatolt idegen testek felkutatására. Juhl dr. könyve könnyen megérthetően, egyszerű, világos stílusban vezet be minket a röntgenezés titkaiba. Fejtegetése csevegésszámba megy és élvezetes olvasmányra tudja tenni ezt a tudományos szakkérdést. A könyv számos tabellával és képpel teszi még jobban érthetővé a szöveget. Ára nyolcvan lei és minden könyvkereskedésben kapható.

Magyar Miniaturók. Károly József könyve. Magyar Miniaturók. Ez a cím sokat sejtető cégtábla. Igazi magyar levegő, döbbenetes őserő nyilvánul meg a könyv soraiiban. Színes magyar népszokásokat fest az író finoman és biztos kézzel megirt személyein keresztül. A szépen esengő mondatok bugó orgonálásán s a szavak színorkánján keresztül tanuljuk megismerni s ha lehetséges, még jobban magunkhoz kapcsolni vérünket: a magyar parasztot. Modern könyv. De alaposan különbözik sok többitől. Károly József az igazán finom és tiszta irányzattal ismertet meg bennünket. A könyv két főrészből áll: A Magyar Miniaturók az egyik, Emberek és látomások a másik. Az első részben vázlatos rövidséggel ír a magyarság kimagasló alakjainak életéből egyes kiemelkedő mozzanatokat leegyszerűsített művészettel. A második részben leginkább a háború előtti kisváros életéből, a magyar parasztról, meg a kisemberről ír meglepő hozzáértéssel. Szinte érezük kiáramlani a sorok közül a nyugodt, tiszta, egyszerű vidéki életet. A könyv megérdemli az olvasók tömegeit.

Ifj. Kubán Endre

A kis Nanette. Sándor Károly fiatal írónak, akinek ötletes írásait a Déli Hírlap olvasói is ismerik, A kis Nanette című regénye a napokban jelenik meg. A csinos kiállítású és kedves tartalmú könyv ára harminc lei lesz.

Cserkész nagytáborozás Budapesten

50% vízum és vasuti kedvezmény
Bővebbet **Birdev menetjegyiroda**
Telefon: 13-83 és 5-93.

Carlton-szálloda, Budapest

Ezennel van szerencsém igen tisztelt vendégeimnek b. tudomására hozni, hogy az általam alapított **Bristol Szálloda R.-T.** melynek hosszú éveken át vezérigazgatója voltam, feloszlott és a Bristol-szálló eddigi Dunapart és Petőfi-sétány részén a

„CARLTON“-szállodát

létesíttem, melyben zavartalan, kényelmes lakással és a legjobb ellátással tudok szolgálni. Kérem ezentúl szolgálataimat az ujonnan átalakított szállodában igénybe venni és szobarendelést, kérdezősködést, illetve bármilyen érdeklődést **Carlton-szálloda, Budapest IV., Dunapart, Petőfi-tér 6** intézni sziveskedjék. Teljes tisztelettel: **Illits Gyula**, szállodatulajdonos. (Sürgőncim: Carltonhotel.)

Kifogástalan

férfiingek

és pyjama a legfinomabb kivitelben és legolcsóbban

Weismayr-nál Timisoara

Gyerekujság

Szerkeszti: Kóró Pál bácsi

Kalandos Palkó utazásai

— Ismét együtt a karaván —

Kalandos Palkó és Jack csak lassan ócsudtak föl meglepetésük-ből, amikor a halottnak hitt Astort hirtelen maguk előtt látták. Astor mindegyiküknek hatalmasan és erősen megrázta a kezét, amitől azok alaposan meggyőződhettek, hogy a gazdájuk nem kísértet, hanem élő ember.

— Látjátok, nem haltam meg, — mondta nekik Astor.

— Hála Istennek, — felelte Palkó és Jack egyszerre megkönnyeb-bülten.

— Persze, most azt szeretnék tudni, hogy miként történt, hogy életben maradtam, majd elmondom azt is, előbb egyeték valami meleg ételt és pihenjétek egy kicsit.

A tábor egyik helyén nagy tűz lobogott és a tűznél nyársakon hatalmas húsdarabok sülték. Illatuk bizony megcsiklandozta Kalandos Palkó és Jack inyét, akik már régóta nem ettek sült húst, sem más meleg ételt. A hosszú gyaloglás után jól esett nekik a pihenés és amikor eléjük tettek egy-egy darab húst, kétszer se kérték magukat, hanem alaposan nekiálltak a falatozásnak. Mikor aztán már annyira jóllaktak, hogy szuszogni sem bírtak, akkor melléjük telepedt Astor.

— Hát emlékeztek-e, hogy mikor váltunk el egymástól? — kérdezte tőlük.

— Persze, hogy emlékezünk, — felelte Kalandos Palkó, — akkor találkoztunk Astor urral, amikor lelőtte az oroszlánt, amely egy fiatal bölényből éppen lákmározott.

— Ugy van, — szólt Astor, — este pedig azt mondtam nektek, hogy kissé körülnéztek az erdőben, vajjon akad-e puskám hegyére valami. Már hajnal felé járt az idő és már azon gondolkodtam, hogy visszafordulok és visszatérek hozzátok, amikor egyszerre csak egy jaguár nyomát fedeztem föl. Nektek nincsen fogalmatok arról, hogy mit érez a szenvedélyes vadász, ha az afrikai őserdőben ennek a ritka és csak nehezen leterithető ragadozó vadállatnak a nyomát felfedezni. Természetes, hogy megfelleltem rólatok és a jaguár után mentem: Egész nap hiába követtem azonban a nyomot, az állatot mégsem tudtam utólrni. Eltelt a második éjszaka és a másik nappal is és újra eljött az éjjel. Már úgy

gondoltam, hogy nem pazarolom az időmet hasztalan nyomkövetéssel, amikor hirtelen a sötétben két fénylő, izzó pontot láttam. A jaguárnak két szeme volt az, amely rámszegeződött. Tudtam, hogy nincsen vesztegetni való időm, mert a jaguár azért néz engem olyan merően, hogy rámulgorjon. Hirtelen lövésre emeltem a puskámat és a ravaszt egymásután kétszer huztam meg. Két lövés dördült szinte egyszerre és a következő pillanatban egy nehéz test zuhant a lábaim elé. A dolog úgy történhetett, hogy éppen abban a pillanatban lőttem, amikor a jaguár felém ugrott és lövésem, melyek két szeme között hatoltak be fejébe és azonnal megölték, éppen ugrás közben találták. Ha egy pillanattal késtem volna, már nem lett volna időm a lövésre.

Kalandos Palkó itt nagyott sőhajtott. Astor pedig folytatta:

— Az egész éjszakát a jaguár mellett töltöttem. Állva virrasztottam. Nem akartam lefeküdni, sem pedig leülni, mert holtfáradt voltam és tudtam, hogy menten elaludnék. Egy elejtett vad mellett pedig igen veszedelmes dolog elaludni. Mert a dög szagára jöhetnek veszedelmes ragadozók és ha ott a közelben embert találnak, hát bizony akkor inkább az élő embert falják föl, mint az állatot. Nehezen teltek az órák, de végre minden baj nélkül mégis reggel lett. Éppen neki akartam látni, hogy a jaguárt lenyuzzam, amikor gyanus zaj közeledett. Körülnéztem és megrémültem. Egy hatalmas óriáskigyó közeledett felém. Erős gyűrűzéssel jött irányomban és nem sok hiányzott már, hogy elérjen. A hajam az égnek meredt. Tudtam, hogy hiába futok, mert ezzel még csak jobban felingerlem magam ellen az óriáskigyót, amely egy-kettőre utólrne. Hirtelen eszembe jutott, hogy felkuszom a legközelebbi fára. Abban a pillanatban nem is jutott eszembe, hogy hiszen a kigyó könnyen utánamkuszhat. Mikor azonban jó fent voltam a fán, akkor mégis gondoltam erre is és visszaneztem, vajjon nem közeledik-e már az óriáskigyó a fatörzsön. Akkor két dolgot láttam. Az egyik megrémített, a másik pedig megnyugtató. Ami megrémített, az volt, hogy sietségemben lenyagytam a puskámat, amelyet

egy fához támasztottam és mellette feküdt a kalapom, amely valószínűleg a mászás közben eshetett le a fejemről. A másik dolog ellenben, ami megnyugtató, az volt, hogy láttam, amint a kigyó az elejtett jaguárra vetette magát és azt kezdte körülgyűrűzni. Egész föl hallottam, amint a kigyó szorításai következtében a jaguár csontjai ropogva összetörték. Akkor már tudtam, hogy az óriás kigyótól megmenekülök, mert ha az egyszer fölfalja a jaguárt, akkor nem gondol többet velem. És akkor eszembe jutott, hogy már három éjszaka és három nap nem aludtam. Kikerestem magamnak az ágak között olyan helyet, ahol kényelmesen lehet ülni és aztán az övemmel oda kötöttem magamat a fához, nehogy alvásközben leessek. Aztán behunytam a szememet és a következő percben már aludtam is.

REJTVÉNYEK.

1. Betűrejtvény

S g g A

2. Találós kérdés.

Melyik nő férfi?

3. Számítási rejtvény.

12 i 3

Rejtvénymegfejtés:

1. ....

2. ....

3. ....

Megfejtette: .....

Lakik: .....

A megfejtéseket péntek estig kell behozni, vagy beküldeni.

Magduska

Van egy kis lány, úgy hívják, hogy Magduska, van neki egy rossz szokása: ujját folyton szopja, rági, és hiába inti őt az anyuska.

Na, de máma megrémítették Magduskát, míg elután elbóiskolt, álmában tán égben is volt, paprikával bekenték az ujjuskát.

egy hónap óta s hamiskásan holmi asszonyhistóriára célozt. Ludovic az én jelenlétemben persze nem mert sem igent, sem nemet mondani, Jean ezután állapotomról kezdett beszélni s nekem nagyon rossz szul esett, hogy milyen neveléses módon viselkedik. Végre valami nagy tőzsdei botrányról kezdtek beszélni, ami engem nem érdekelt. Egész idő alatt Ludovic-ot figyeltem. Milyen csinos fiu, — valóban! Az én szegény Jeanom mellett valóságos Adonisz volt. Meg kell vallanom, hogy úgy éreztem: ha a babának hasonlítani kell valakihez, inkább Ludovichoz hasonlítson, mint Jeanhoz.

Az ebéd végeztével Jean kijelentette, hogy a tőzsdére kell sietnie. Ludovic is vele akart tartani, de férjem kérte őt, maradjon egy ideig nálam, hogy ne unatkozzam egymagamban. Reám nézett és szeméből kiolvashatta a néma parancsot: maradj.

Mikor egyedül voltunk, egy ideig könyvekről beszélgettünk. Aztán egyszerre térdre rogyott előttem, megragadta a kezemet és könnyes szavakkal mondotta:

— Simone...

Mikor forró ajkai a kezemre

Első dolga volt, amikor felébredt, ujját vette a szájába, de sikoltott is kinjába, paprikától nyelve, ajka megégett.

Tudom: ujját nem szopja már Magduska, mert az nagyon csunya dolog, min mindenki csak mosolyog, s mert jöhet ám paprikával anyuska.

Rejtvények megfejtése

A Déli Hírlap június 27-iki számának gyermekmellékletén közölt rejtvények helyes megfejtése a következők: 1. Kelemen, 2. Tenger, tengeri, 3. Gyermekek, férfi, aggasztán.

Jó megfejtéseket küldtek be a következők: Imling Józsi, Keresztes Pál, Sós István, Schmidt Viktor, Hammer Jani, Nyári Gizike, Klein Imre, Langer Kornél, Zentai Virgil, Bösze Zoltán, Schlachter Márton, Engel Henrik, Kolontai József, Szász Bandi, Strausz Regina, Winter Jolán, Barna Gábor, Bereczky Gitta, Dénes Irén, Iváskovics Dóra, Kössler Hermin, Gerzanich Zoltán, Morvai István, Pásztor Laci, Kelemen Laci, Gál Ili, Nagy Ilonka, Schwartz Juci, Michels Aranka, Kölbög József, Horug József, Kiss János, Kovács Laci, Braun Zoli.

A sorsoláshoz Gál Ili (Ujvár) neve jött ki, akinek e heti jutalomkönyvet a kiadóhivatal postán elküldötte.

BLONDEL

képekeretkezési vállalat

Eladás nagyban és kicsinyben. Jutányos árak.

Belváros, Lonovits-utca 1
Püspöki palota. 488

Torino

Fiat

automobilok és alkatrészek képviselője:

Tichy Testvérek autogarage

Timișoara I. Str. Eminescu 6.

Telefonszámok:

Garage: 11-26 Lakás: 11-27

Két apa

Irta: Marcel Prévost

Azon a napon, amikor megtudtam, hogy gyermekem lesz, elhatároztam, hogy nem keresem fel többé Ludovic-ot, a gyermek valószínű apját. Olyan visszatartóan viselkedett utolsó találkozásunkor, hogy semmi kedvem sem volt őt még egyszer viszontlátni. De tegnap este férjem ezt mondotta:

— Képzeld, ma találkoztam Ludovic-kal. Azonnal szemére vetetem, hogy már egy hónapja elhanyagol bennünket.

— Mit felelt? — kérdeztem egy kissé riadtan.

— Igyekezett kimagyarázni a dolgot, de láthatóan zavarban volt. Végül elkísért a klubba és megígérte, hogy holnap eljön ebédre. Nagyon csinos fiu és jó társalgó, legalább egy kicsit elszórakoztat.

Milyen ostobaság! Ez a fiu, akiből végkép kiábrándultam, aki olyan csúnyán viselkedett velem szemben, most itt fog ülni az asztalomnál, vidáman, nevetgélve, mintha nem történt volna semmi. És hozzá még a férjem hívta meg őt!

Egész éjjel arra a váratlan találkozásra gondoltam. Vajjon hogyan fog viselkedni? A szakácsnőnek meghagytam, hogy nagyon gazdag ebédet készítsen s aztán öltözködni kezdtem. Megvallom, szép akartam lenni. Szerencsére még karesu vagyok és az arebőröm is tiszta...

Ludovic tizenkét óra előtt néhány perccel érkezett meg. A szobalány a szalonba vezette őt, aztán benyitott hozzám s hajdani bizalmaskodó hangon mondotta:

— Nagyságos asszony... Ludovic ur...

— Mondja meg Ludovic urnak, hogy várjon néhány percig. Azonnal készen vagyok.

Az igazság az, hogy már félórát készítettem, de az első viszontlátásnál nem akartam négy szemközt maradni vele.

Éppen akkor jelentem meg a szobában, amikor a levest feltalálták. Ludovic meglátott, egyszerre nagyon sápadt lett. Kezet nyújtott nekem s néhány barátságos szó után hozzáláttunk az ebédhez.

Az ebédnél nem volt különösebben vidám a hangulat. Jean mindenáron tudni akarta, hogy Ludovic miért került bennünket több

tapadtak, egyszerre boldog örömmel éreztem, hogy mégis, mégis szeretjük egymást s hogy a jövő tartogat még számunkra egy csipetnyi boldogságot... Ludovic izgatott volt s mert azt hitte, hogy a hajdani édes napok most már akadálytalanul visszatérnek, elvesztette a fejét. Csak nehezen tudtam őt arra bírni, hogy mellém ülve nyugodtan beszéljünk. Elmondta, hogy szakításunk óta mennyit szenvedett s én is elmondtam neki, hogy ez a magányosság nem volt gyönyörűség a számomra. Valójában persze egyikünk sem szenvedni attól való félelmünkben, hogy ismét el kell szakadni egymástól... Aztán a gyermekre került a szó.

Kérdezgetni kezdett. Hogy érzem magamat, mik a szándékaim? Hangjában volt valami elégedett öröm, hiszen minden férfi többé-kevésbé büszke rá, hogy gyermeke van...

... Elégedett vagyok és egy kicsit boldog. Ludovic már most is szereti a kisbabát s később még jobban fogja szeretni. Boldog gyermek, — látom, hogy valóban két apja lesz!

Sport

Ausztria bajnoksága
a TAC-cl méri össze erejét

Temesvár, július 18.

Amateure—TAC mérkőzés áll a mai vasárnapi sportprogram előterében. A kiváló bécsi csapat, amely az osztrák bajnokságot könnyen nyerte, veszedelmes külföldi ellenfeleit is egymásután gyűrte le. Igazi nyugati játéktípust mutatnak be a bécsiek. Tekintettel arra, hogy az osztrák bajnokságot, bár tartalékoltnak, Nagyváradon versenget szenvedett, holnap TAC mérkőzését óriási érdeklődés előzi meg. Az Amateure teljesen kompletten áll fel, tegnap megérkeztek Temesvárra Vanicsek, Saft és Mylnarik, akiket Nagyváradon nélkülözött az Amateur. A TAC-nak minden tudását és önbizalmát latba kell vetnie, ha megfelelő és Temesvár sportjához méltó eredményt akar elérni. A két csapat a következőképpen áll fel: Amateure: Lohrmann, Tandler—Blizenz, Schneider—Reiterer—Briza, Vanicsek—Mylnarik—Saft—Sindelar—Cutti, a TAC: Kossuth, Onody—Kozovits, Hrehus—Öszterling—Golub, Raab—Blaj—Holz—Schneider—Raffinszky. A bécsiek min egyike többszörös osztrák válogatott és kitűnő egyéni játékos.

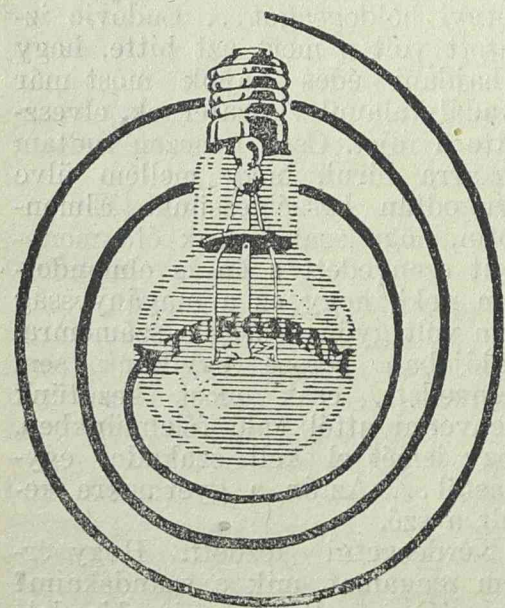
A Kinizsi ma Aradon játszik. A Kinizsi ma délután Aradon méri össze erejét az aradi bajnokkal, az AMTE-vel. Aki ismeri a kuliszakat és tudja, hogy az AMTE és a Kinizsi között évek óta milyen rivalitás folyik, az már most könnyen elképzelheti, hogy a mérkőzés egyike lesz azoknak, ahol mindkét csapat teljes erejével fekszik bele a játékba. Annyi tény, hogy az aradi közönségnek rég nem látott gyönyörű sportnapban lesz része. A nehéz mérkőzés vezetését Morár dr. vállalta magára, aki energikus fellépésével minden további incidensnek elejét veszi. A mérkőzés győztese az országos bajnokságért játszik a döntőben.

**Ügyes
mindenes
kerestetik
azonnalra**

**Belváros, Nándor-
tér 3, l. 3**

**Önnek
ingyen**

van izzólámpája,
hogya ügyel a

védjegyre, mert az árammegtakarítás és hosszú élettartam folytán gyorsan megtérül az ára. Ovakodjék tehát az ismeretlen márkáktól! A „Tungsram“ védjegy garanciája a minőségnek. Tetszetős forma, kellemes fény, mely nem kápráztat. Új szabadalmak által védett világítófémszál.

Nyári menetrend

	Indulás		Érkezés
București gyors reggel	8:04	București reggel	5:00
București reggel	8:35	București Simplon reggel	10:54
București d. u.	5:20	București d. e.	11:50
București Simplon este	7:49	București d. u.	6:30
București este	11:50	București gyors este	10:36
Karánsebes d. u.	2:10	Karánsebes reggel	8:00
Zsombolya reggel	6:40	Zsombolya reggel	6:10
Zsombolya reggel	10:20	Zsombolya gyors reggel	7:10
Zsombolya Simplon d. e.	11:20	Zsombolya reggel	9:20
Zsombolya d. u.	2:34	Zsombolya d. u.	3:26
Zsombolya este	8:07	Zsombolya Simplon este	7:27
Zsombolya gyors este	11:16	Zsombolya este	9:35
Arad reggel	2:45	Arad reggel	2:40
Arad reggel	6:05	Arad gyors reggel	7:20
Arad reggel	8:25	Arad reggel	8:15
Arad gyors d. e.	11:15	Arad d. e.	11:53
Arad d. u.	3:02	Arad d. u.	2:58
Arad d. u.	6:55	Arad gyors d. u.	7:30
Arad gyors este	11:30	Arad este	9:05
Resica reggel	6:17	Resica reggel	7:15
Resica gyors d. u.	12:08	Resica d. u.	6:25
Resica d. u.	3:27	Resica gyors d. u.	7:00
Buziás vasárnap reggel	5:50	Buziás reggel	7:49
Buziás reggel	8:30	Buziás d. u.	1:30
Buziás d. u.	1:35	Buziás este	7:38
Buziás este	7:46	Buziás vasárnap este	9:40
Valkány reggel	6:25	Valkány reggel	7:44
Valkány d. u.	3:28	Valkány este	8:46
Radna reggel	5:25	Radna reggel	6:50
Radna d. u.	3:05	Radna d. u.	6:40
Ócsanád reggel	8:20	Ócsanád reggel	6:55
Ócsanád d. u.	3:20	Ócsanád este	7:46
Módos reggel	9:50	Módos reggel	7:00
Módos d. u.	5:22	Módos d. u.	4:15
Gyér reggel	8:45	Gyér reggel	5:48
Gyér d. u.	5:25	Gyér d. u.	4:25
Báziás reggel	5:20	Báziás reggel	8:18
Báziás d. u.	4:50	Báziás d. u.	5:48

Siessen

megvásárolni a MOCIANU-féle vasuti nyári menetrendet, mert nagy kelendősége miatt fogytán van és annak hiányában vonatjáról

lekésik

Ára 40 lei. Kapható mindenütt.

Kiadó: „HERMES“ Cluj, Str. Radu 4.

Magas
fizetéssel

azonnal felvétetnek egyes varróleányok Winternitz divataruházában Belváros, Löffler-palota. 888

Szőnyeget minden nagyságban
vegyileg tisztít

MÜLLER vegytisztító
és
gőzfestőde

TELEFON 529

TELEFON 10-37

Lapkihordó

felvétetik
a DELI HIRLAP
kiadóhivatalában

Prochaska Ede Fiai

Temesvár, IV., Bonnáz-utca 21

Ford

Lincoln—Touring—Truck—Fordson, cséplőgépek, Magdeburg—Buckau. Ford autók és traktorok javítóműhelye.

Olcsó házhelyeket építőanyaggal Telefon 9-18
részletre
Kardos-telepen, gyárvárosi strand homokszedők végében.

Makulatura

kapható a
Déli Hírlapnál

Apró hirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel 3 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Álláskeresőknek 25 százalékos engedmény. Díj előre fizetendő.

Ügyes varróleányok magas fizetéssel felvétetnek Winternitznél, Belváros, Löffler-palota.

Szépen aszurozó nők jelentkezhetnek a Déli Hírlap kiadóhivatalában.

Hölgyeim! Feleségül venném azon nemeslelkű urileányt, vagy özvegyet, aki rövid fürdői kezelésem költségét fedezné. Teljes című levelekre válaszolok. Leveleket „Egészség és boldogság” jellegre a kiadó továbbítja.

Magánjáró cséplőgarnitúra 6 HP. MÁV. eladó. Arad, Illés-utca 32.

Megszeretés esetén feleségül vennék, csinos, intelligens, jó családból való urileányt, aki kedveli a falusi életet. 30 éves vidéki birtokos vagyok. Levelet „Pénz nélkül” jellegre a kiadóba kérek.

Makulatura olcsón kapható a Déli Hírlap kiadóhivatalában.

Gyors eredmény csak úgy érhető el, ha a Déli Hírlap apróhirdetéseit közzétesz.

Nyári cikkek legolcsóbban Weismayrnál szereshetők be. Belváros, Hunyadi-utca.

Bármilyen állást keres azonnalra idősebb nyugdíjas tisztviselő. Cím: Szilágyi József, Erzsébetváros, Tiról-utca 64.

Sokezer ember olvassa naponként a Déli Hírlap apróhirdetéseit.

Vidékre kerestetik szakácsné magas fizetéssel. Jelentkezhetni Belváros, Erőd-utca 12, II. em.

Gyermekszerető leány kerestetik két kis gyermek mellé. Jelentkezhetni d. e. 9—11 és d. u. 4—5 között a Déli Hírlap kiadóhivatalában.

Állást keres mint levelező románul, magyarul és németül írni és olvasni tudó, szerbül beszélő volt tanító. Ajánlatokat „Megbízható” jellegre a Déli Hírlap kiadóhivatalába kér.

Elveszett szombatn délelőtt féltizenkettő és tizenkettő között a gyárvárosi Háromkirály-utcai trafiktól a Kossuth-tér 4 szám házig levő uton egy barna bőrtárca 280 lei készpénzzel, honossági- és katonai iratokkal záloglevéllel. Leadhatók az értékek, a pénz megtartható. Gyárváros, Kossuth-tér 4, Weber János tényképészeti műtermében.

Vállalok otthon másolást vagy egyszerű írodai munkát. Cím a kiadóban.

Jól főző szakácsnő vidéki uriháznál azonnalra kerestetik. Cím a kiadóban.

„FARMODONT”
FOGKRÉM

Leipziger Messe

die größte Messe der Welt:

11.000 Aussteller aus 21 Ländern
160.000 Einkäufer aus 44 Ländern

Herbst 1926:

29. August bis 4. September

Auch für Sie lohnt sich der Besuch!

Nähere Auskunft gibt Ihnen:

über Sonderzug von Budapest bis Leipzig mit direkten Wagen II. u. III. Klasse zu 33% Fahrpreismässigung, Besorgung der kostenlosen deutschen Visums, etc. der ehrenamtliche Vertreter des Messamts

Herr Eugen v. Angerbauer
Timisoara, I. Str. Gen. Prapor-gescu 3.

und das
LEIPZIGER MESSAMT LEIPZIG